

www.helsinginsanomat.fi

tulosta | sulje ikkuna

KESKUSTELUA

Selvää kissanlihaa

On pätkähullua väittää, että Teemu Mäen teos olisi eläimiin kohdistuvan väkivallan vastainen, kirjoittaa Leena Krohn. Hän vastaa Anita Sepän Vieraskynä-palstalla julkaistuun kirjoitukseen.

Mies hankkii petoksella löytökissan, jonka toiset ihmiset ovat pyyteettömästi ottaneet suojaan, ruokkineet ja hoitaneet kuntoon. Hän ostaa pienen veistokirveen, asentaa videokameran valmiiksi tappamisen kuvaamista varten, käyttää ainakin 6–7 heikonpuoleista kirveeniskua, ei suuntaa iskuja päähän, halvaannuttaa ensin kissan (kaupungin eläinlääkäriin lausunnon mukaan) ja lopulta masturboi sen raadon päälle.

Kamera käy ja taideteos valmistuu.

Mitä sanoo visuaalisen viestinnän professori **Anita Seppä** (HS 20. 5.)?

Hän sanoo: "Mielestäni teos kaikessa ristiriitaisuudessaankin on selvästi eläimiin kohdistuvan väkivallan vastainen."

Väittämä on niin pätkähullu, että nauraisin, jos en itkisi. Viisitoista vuotta tympeän rikoksen jälkeen on keksaistu oiva "tulkinta" ja pyhitys kissankidutusvideolle: se vastustaa eläinräökkäystä, vieläpä "selvästi"!

Tämä väite on loukkaus kaikkia niitä henkilöitä kohtaan, jotka tekevät työtä suojellakseen eläimiä ihmisten julmuudelta ja välinpitämättömyydeltä.

Missä on teoksen ristiriitaisuus? Juttuhan on selvää kissanlihaa.

Olettaako visuaalisen viestinnän professori, että taideyleisö hänen tulkintansa kuultuaan ymmärtää ja nyökkää: kas, kun emme itse heti tajunneet.

Kuinka tyhminä ihmisiä oikein voidaan pitää?

Eritteleekö ja edustaako **Teemu Mäen** kissantappo käsittämätöntä ja hyödytöntä väkivaltaa, kuten taiteilija ja hänen tukijansa väittävät? Ei, se ON käsittämätöntä ja hyödytöntä väkivaltaa.

Miksi videosta yhä puhutaan? Viimeksi talvella Mäki kertoi julkisuudessa, että olisi valmis samaan tekoon uudelleen. Eikö siihen ilmoitukseen saisi reagoida?

Mikä on taidetta ja mikä ei, ei ole ydinkysymys. Kirjoitin: "Minulle hän [Teemu Mäki] on edelleenkin eläinräökkääjä, ei taiteilija eikä ajattelija." Suomalaisessa yhteiskunnassa hän taiteilija tietysti on, vieläpä yksi kaikkein etabloiduiduimmista.

Kun kerran Kiasman silloinen johtaja **Tuula Arkio** osti kyseisen videon esitysoikeudet – erikoista kyllä, sillä oikeuksia teoksen esittämiseen ei ollut! – niin taideyhteisö määritteli sen taiteeksi. Määriteltköön!

Ydinkysymys on toinen: saako rikoksia tehdä taiteen nimissä, ja jos saa, millaisia rikoksia?

Minun taidefilosofiani on hyvin yksinkertainen ja minimalistinen: taiteen ei pidä

tahallisesti lisätä toisten elävien olentojen kärsimystä. (Itselleen taiteilija saa minkään "ryhtiliikkeen" häiritsemättä tehdä mitä ikinä lystää.)

Sopiihan tätä näkemystä sanoa moraaliseksi ryhtiliikkeeksi, ei sellainen nimitys minua saa kauhusta kalpenemaan. Professori Anita Seppä tahtoo liittää minut ja laillani ajattelevat kansalaiset natsi-Saksan kirjarovioihin, amerikkalaiseen fundamentalismiin ja homoseksuaalisen **Oscar Wilden** vainoon.

En viitsi kertoa suorin sanoin, mitä ajattelen näin alkeellisista rinnastuksista.

Vaikka alkuperäinen *Sex and Death* esitettäisiin Senaatintorilla kaikelle kansalle ilmaisnäytöksenä, en viitsisi protestoida. (Itse asiassa ehdotin jo 1989 sen julkista esittämistä.) Minä protestoin taideyhteisön aplodeja vastaan, jotka on suunnattu sadistiselle teolle. Niitä näyttää yhä riittävän. (Käytän adjektiivia "sadistinen" tietoisesti ja harkiten, eläinlääkärin lausunnon nojalla, tappoon liittyvän ejakulaation vuoksi ja oman sanan- ja ilmaisuvapauteni nimissä.)

Seppä kirjoittaa: professori Krohnin määritelmän mukaan taidetta ovat teot, jotka "paitsi tuottavat iloa, lohtua ja kauneutta myös kirkastavat ymmärrystä ja lisäävät tietoa" (HS 24. 4.).

En ole määritellyt taidetta (vaikka toki itse kukin saa sellaistakin yrittää).

Kirjoitin: "Minulle taide, sekä tekijänä että näkijänä ja vastaanottajana, merkitsee sellaisia tekoja, jotka tuottavat paitsi iloa, lohtua ja kauneutta myös kirkastavat ymmärrystä ja lisäävät tietoa."

Kirjoistani selviää, etten ole keskittynyt vain elämän päiväpuolen kuvailemiseen.

Seppä kirjoittaa: "Ryhtiliikkeen toimien taustalla vaikuttava tunne on epäilemättä useissa tapauksissa aito: se uskoo ihmisen kykenevän moraalisiin valintoihin – –."

Niinpä. Yhteiskunnassa yleisemminkin vallitsee sellainen näkemys, että ihminen kykenee valitsemaan. Jopa lainsäädäntö lepää tällä pohjalla.

Onkohan visuaalisen viestinnän professori huomannut, että elämme demokratiassa, oikeusvaltiossa, jossa eduskunta säätää lait? Hänhän voisi yhdessä Taiteilijaseuran puheenjohtajan ja pääsihteerin kanssa (HS 11. 5.) ehdottaa eduskunnalle, että lakia muutetaan siten, että taiteen nimissä eläimiä – tai lapsia tai vankeja tai mitä nyt milloinkin – saisi rääkätä, jotta saataisiin tyhmet suomalaiset "kaksoisjärkyttymään" (taiteilija Mäen taideteoreettinen uskäsäite), kun he vihdoinkin oivaltavat maailman pahuuden.

Bertrand Russell kirjoitti, että jos hänen talonsa syttyisi palamaan ja jos siellä olisi Rembrandtin maalaus ja kissa ja hän ehtisi pelastaa niistä vain toisen, hän valitsisi kissan. Siinä on ihmisen, ajattelijan ja taiteilijan valinta.

Julmuus ja sen myötäily ovat syvintä sivistymättömyyttä.

LEENA KROHN

kirjailija
Helsinki

Helsingin Sanomat
hs.kulttuuri@sanoma.fi